

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/629/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

163/2013. (V. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. július 25-én előterjesztett **panaszát** a 2013. május 29-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) [...] Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben a Testület egyrészt nem rendelkezik hatáskörrel, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. július 25-én előterjesztett beadványában kérte panaszügyének kivizsgálását.

A panaszos előadása szerint 2012. július 17-én a B. városban D. utca 9. szám V. emeletén a tulajdonos meghívására otthonvédők tiltakoztak az általuk jogtalannak tartott kilakoltatás ellen. A lakás tulajdonosa interneten kért segítséget, a panaszos pedig felelős állampolgárként kötelességének érezte, hogy megjelenjen a helyszínen és jelenlétével tiltakozzon a kilakoltatás ellen. A panaszos beadványában előadta továbbá, hogy az interneten információ keringett arról, hogy a kerületi önkormányzat utasítást adott a rendőrkapitányságnak arra, hogy a 15 órakor kezdődő kilakoltatás miatt már 14 órakor lezárják a D. utca környékét, mivel a [...] szervezet megjelenése is várható.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos a helyszínre 13 óra 30 perc körül érkezett, ekkor már több rendőrautó volt az épület körül. A helyszínen egyre több rendőr jelent meg, köztük voltak TEK-esek is, illetőleg buszok is érkeztek, mint ahogy a panaszos számára később kiderült: védőfelszereléssel. A panaszos megjegyzi, hogy a jelenlévő emberek tudták, hogy kilakoltatás lesz, véleménye szerint a rendőri jelenlét „kellett, hogy előre féljenek a saját esetükre”. Néhány rendőr bukósisakszerű fejjvédőt viselt.

A panaszos kifogásolta, hogy a végrehajtó sem a saját azonosítására, sem a bírósági határozat felmutatására nem volt hajlandó. A panaszos beadványában előadta továbbá azt is, hogy az akadályok leküzdése után nem volt ellenállás, a szintén jelenlévő B. B. nem volt hajlandó felállni, testét megfeszítette, hogy ne tudják felállítani, mire 5-6 rendőr fogta le, hogy meg tudják bilincselni.

A panaszos álláspontja szerint a rendőrség hatósági erőszakot alkalmazott magánjogi ügyben, támogatva egy jogilag lezáratlan ügy erőszakos lezárását, ezzel félelmet keltve az emberekben, mindezt a kerületi rendőrkapitányság rendőreinek jelenlétében. Panaszában a végrehajtó és a rendőrség egyetemleges felelősségének megállapítását kérte.

A panasz tartalmazza továbbá azt is, hogy a hatóság visszaélt rendőri hatalmával és megbotránkozást, illetve riadalmat okozott másokban.

A panaszos megjegyzi azt is, hogy a helyszínen a Készenléti Rendőrség és a BRFK állományába tartozó több rendőr is videofelvételt készített, melyek beszerzését kéri a Testülettől.

2) A Testület 2012. július 31-én levélben fordult a panaszoshoz, kérve hogy 15 napon belül egészítse ki panaszát, illetőleg nyilatkozzon arról, hogy vele szemben pontosan milyen intézkedéseket foganatosítottak a rendőrök. A levél „Nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A Testület 2012. augusztus 22-én ismételten megkísérelte kézbesíteni megkeresését, amelyet a panaszos ez alkalommal átvett, azonban a panasz kiegészítésére vonatkozó felhívásra a mai napig nem válaszolt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

A) A Testület elsőként a Készenléti Rendőrségtől érkezett iratokat ismerteti.

1) A Készenléti Rendőrség parancsnoka 2012. augusztus 28-án az alábbiakról tájékoztatta a Testület elnökét. 2012. július 17-én 13 óra 15 perctől 20 óra 00 percig a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) illetékességi területén, a D. u. 9. szám 5. emelet 31. számú lakásában a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály [...] Bevetési Osztály állományából 2+16 fő, illetve a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály [...] Bevetési Osztály állományából 1+11 fő bírósági végrehajtással összefüggő kilakoltatás rendőri biztosításában vett részt. A bírósági végrehajtó tevékenységét a helyszínen a „[...] szervezet” tagjai akadályozták, ami miatt nagyobb létszámú rendőri erő helyszínre küldése vált szükségessé.

A Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrök összesen 7 személyt állítottak elő a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján, mivel ők az általuk elkövetett szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatták, 7 személlyel szemben pedig jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tettek. Összesen 1 esetben került sor bilincselésre az Rtv. 48. §-ának a), b) és c) pontjai alapján, és 5 esetben alkalmaztak testi kényszert az Rtv. 47. §-a alapján.

A kilakoltatást N-né dr. E. K. bírósági végrehajtó foganatosította. Arra vonatkozóan, hogy a bírósági végrehajtó mikor és milyen formában kért segítséget a rendőrségtől a végrehajtás lefolytatásához, a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság munkatársai nem nyújtottak tájékoztatást a Készenléti Rendőrség állománya részére. Az eredetileg közterületi járőrszolgálat ellátására tervezett bevetési csoportokat a BRFK kérése alapján irányították át az intézkedés helyszínére.

A rendőri jelentések szerint a r. főhadnagy rendfokozatú helyszíni parancsnok eleget tett az Rtv. 20. §-ában foglalt azon kötelezettségének, amely az intézkedés tényének és céljának közlését írja elő.

A Készenléti Rendőrség állománya a helyszínen feladatát a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság alárendeltségében, a helyszíni parancsnok utasításainak megfelelően hajtotta végre. A rendőrök a feladat végrehajtása során sötétkék színű bevetési nadrágot, bevetési pólót, szolgálati bakancsot viseltek, illetve 9 fő CPE típusú ütő- és szúrásálló testvédő felszerelésbe volt öltözve.

A kilakoltatással kapcsolatos rendőri feladatok megkezdésekor a helyszíni parancsnok közölte az akkor még a lakásajtónál és a beugrónál kialakított barikádszerű torlasz között tartózkodó, a kilakoltatás végrehajtását akadályozni szándékozó személyekkel, hogy jogerős bírósági határozaton alapuló végrehajtás van folyamatban, és felszólította őket, hogy ezt tevékenységükkel ne akadályozzák, továbbá figyelmeztette őket, hogy amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesznek eleget, szabálysértést követnek el. A helyszíni parancsnok a felszólításokat többször megismételte. A kilakoltatást akadályozó személyek a felszólítások alatt – mintegy vezényszóra – egyszerre hangos kiabálásba kezdtek. A r. főhadnagy ezt követően ismételt, a feladat végrehajtása során pedig még több alkalommal tájékoztatta a végrehajtást akadályozó személyeket, hogy cselekményükkel a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követik el. Az egybegyűlteket figyelmeztették, hogy amennyiben szabálysértő magatartásukat nem hagyják abba, előállítják őket a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányságra. Amikor már a belülről eltorlaszolt bejárati ajtón próbáltak bejutni a rendőrök, többször, jól hallhatóan arra is felszólították a lakásban tartózkodó személyeket, hogy a torlasztól távolodjanak el, nehogy valaki megsérüljön.

A helyszíni parancsnok a felszólításokhoz nem használt hangosító berendezést, mivel a felszólítások tartalma a helyszínen tartózkodó valamennyi személy számára hallható volt – amit az is igazol, hogy a végrehajtást akadályozó személyek az elhangzottakra hangos kiabálással reagáltak.

A rendőri intézkedéseket a helyszíni parancsnok utasítására foganatosították. Személyi szabadságot korlátozó intézkedést azon személyekkel szemben foganatosítottak, akik a végrehajtást akadályozták, a rendőri felszólítás ellenére sem hagyták el a helyszínt, a rendőri intézkedésnek pedig nem engedelmeskedtek, ezzel szabálysértést elkövetve, amelyet a

felszólítások ellenére is tovább folytattak. Az intézkedés alá vont személyek a feladat végrehajtása során a végrehajtás jogszerűségét kérdőjelezték meg, arra hivatkozva, hogy szerintük az eljárás nem hatályos jogszabályokon alapul. Az aktivisták többször elmondták a rendőröknek, hogy ők is kerülhetnek bármikor ilyen helyzetbe, érezzék át a kilakoltatott személy helyzetét. Véleményüknek arrogáns hangnemben, esetenként obszcén kifejezések használatával adtak hangot, folyamatosan szidalmazva a rendőröket. A rendőri intézkedések foganatosítását, annak módját a helyszínen nem sérelmezték.

A lakásba történő bejutást a bírósági végrehajtó által biztosított lakatos szakmunkás segítette, a torlaszok megbontásában a rendőrség nem vett részt. A rendőrség többszöri felszólítással gondoskodott arról, hogy a lakásban tartózkodókat sérülés ne érje, továbbá a sarokcsiszoló alkalmazása során egy szekrénylapot tartottak a kiszóródó törmelék kiszóródási irányába. A vasműhöz magukat odaláncoló személyeket erővágó ollóval szabadította ki a rendőrség. A lakásba történő bejutás után azonnal bezáratták az összes ablakot, illetve az erkély ajtaját, annak elkerülése érdekében, hogy az igen felfokozott lelkiállapotban talált tulajdonos nehogymég gondolatlan lépésre szánja el magát.

A kényszerítő eszközök alkalmazását minden esetben parancsnoki kivizsgálás követte, a rendőri intézkedések foganatosítása következtében pedig egyik intézkedés alá vont személynek sem keletkezett sérülése. Az Országos Mentőszolgálat munkatársai egy mentőgépjárművel a helyszínen tartózkodtak, és a rendőrök tájékoztatták az intézkedés alá vont személyeket, hogy akinek sérülése van, vagy rosszul érzi magát, tőlük kérhet ellátást. Sérülése senkinek sem keletkezett, azonban a tulajdonos pszichikai rosszullétre panaszkodott, ezért mentőorvos látta el.

A panaszossal szemben a Készenléti Rendőrség rendőrei nem foganatosítottak rendőri intézkedést, ezért sem rendőri jelentés, sem igazoltató lap nem készült a személyére vonatkozó tartalommal. A Készenléti Rendőrség parancsnoka azzal kapcsolatban nem rendelkezett információval, hogy a panaszost esetlegesen más rendőri szerv intézkedés alá vonta-e.

2) A Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság [...] Főosztály [...] Osztály [...] Alosztály r. hadnagy rendfokozatú alosztályvezetője 2012. július 17-én kelt jelentésében kifejtette, hogy 2012. július 17-én 13 óra 15 perctől 23 óra 00 percig a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a D. u. 9. szám 5. emelet 31. számú lakásánál bírósági végrehajtási feladatban vett részt. A r. hadnagyot 13 óra 00 perckor utasította a Készenléti Rendőrség Központi Ügyelete, hogy jelenjen meg a megjelölt cím alatt, mert onnan a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság kilakoltatáshoz kért segítséget. Ezzel egy időben a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén szolgálatot teljesítő H-1236-os bevetési csoportot is a helyszínre irányították, 9 fővel.

A r. hadnagy 13 óra 35 perckor érkezett a megadott címre, ahol a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság váltásparancsnoka arról tájékoztatta, hogy 15 óra 00 perces kezdő időponttal bírósági végrehajtás alapján kilakoltatásra kerül sor. A váltásparancsnok azt is közölte a r. hadnaggal, hogy kb. 15-20 fő – a [...] szervezet tagjai – bezárkóztak a lakásba a kilakoltatás megakadályozása érdekében. A r. hadnagy a helyszíni parancsnokkal szemrevételezte a folyosót, és megállapította, hogy a bejárati ajtó előtt nagyjából 3-4 méterre a [...] szervezet tagjai zárt szelvényből hegesztett, 2 méter magas tüskés rácsokat csavaroztak a falba az intézkedés megakadályozása érdekében. A látottakat a r. hadnagy jelentette a Készenléti Rendőrség osztályvezetőjének, és ezzel egy időben további csoportok átirányítását

kérte az intézkedés eredményes és biztonságos végrehajtása érdekében. A r. hadnagyot az osztályvezető arról tájékoztatta, hogy a Készenléti Rendőrség Központi Ügyeletének engedélyével további csoportokat irányítanak át alárendeltségébe.

14 óra 30 perckor a r. hadnagy alárendeltségébe megérkezett a H-1236-os bevetési csoport 9 fővel, valamint 14 óra 40 perckor a H-2023-as bevetési csoport 7 fővel, továbbá a H-610 vezetésével a H-634-es bevetési csoport 1+11 fővel. A bírósági végrehajtó egy önálló bírósági végrehajtójelölt kíséretében 14 óra 45 perckor érkezett a helyszínre. A végrehajtó közölte a rendőrökkel, hogy kilakoltatást fog végrehajtani, amihez a rendőrség segítségét kéri. A r. hadnagy a H-1236-os bevetési csoporttal felvette a testvédő felszerelést, és a helyszíni parancsnok utasítására megkezdte az intézkedést.

15 óra 15 perckor a kilakoltatással érintett lakás ajtaja előtt a bírósági végrehajtó figyelmeztette a lakás tulajdonosát, hogy a jogszerű kilakoltatást megkezdi, és felszólította őt a lakás elhagyására. A tulajdonos a felszólításnak nem tett eleget. A biztosítás parancsnoka ezzel egy időben felszólította a lakásban tartózkodókat, hogy a helyszínt hagyják el, és a kilakoltatást ne akadályozzák. A felszólításnak senki sem tett eleget, ezért az önálló bírósági végrehajtó által felkért lakatos megkezdte a rácsok leszerelését és szétbontását.

A [...] szervezet tagjai az ajtó és a rács közötti részen kezüket a rácsra helyezve folyamatosan akadályozták a lakatos munkáját, botokat is igénybe véve tevékenységükhöz, továbbá odaláncolták magukat az összehegesztett rácsokhoz és a bejárati ajtó biztonsági rácsához is. A biztosítás parancsnokának utasítására az odaláncolt személyeket a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányságra szabálysértés továbbfolytatása miatt előállították.

A lakásba 16 óra 30 perckor sikerült bejutni, ahol a biztosítás parancsnoka felszólította a bent tartózkodókat, hogy a helyszínt önként hagyják el, máskülönben előállítják őket. A biztosítás parancsnokának utasítása az volt, hogy aki önként elhagyja a lakást, azt nem kell előállítani, csak igazoltató lapot kell kitölteni. Ezen személyeket a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai igazoltatták.

A lakás elhagyását megtagadó személyeket a r. hadnagy alárendeltségébe beosztott bevetési egységek további intézkedések végett előállították a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányságra. A helyszínen ezek után normalizálódott a helyzet. A történetekről folyamatos kamerafelvétel készült, a bevetési csoportokba beosztott állomány minden esetben jog- és szakszerűen, higgadtan és fegyelmezetten intézkedett. A r. hadnagy 18 óra 00 perckor hagyta el a helyszínt bevetési csoportjaival a biztosítás parancsnokának engedélyével, azonban a bírósági végrehajtók munkájának segítésére a H-1232-es bevetési csoportból hátrahagyott 4 főt. Ezt követően a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányságra ment annak érdekében, hogy a személyes szabadságot korlátozó intézkedések és kényszerítő eszközök használatának jogszerűségét vizsgálja. A r. hadnagy a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság Ügyeletes Tisztjének utasítására 3 előállított személyt átszállított a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság fogdájaiba, mivel elhelyezésük nem volt megoldott.

A r. hadnagy a személyes szabadság korlátozására vonatkozó jelentések befejezését követően 22 óra 40 perckor indult el a Készenléti Rendőrség Központi Objektumába, ahová 23 óra 15 perckor érkezett meg.

3) A Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság [...] Főosztály [...] Osztály [...] Alosztályának csoportvezetői 2012. július 7-én jelentésben számoltak be napi

tevékenységükről, mivel azonban ezen jelentések a korábbiakban ismertettekhez képest új információkat nem tártak fel, ismertetésüktől a Testület eltekint. Hasonlóképpen nem tartalmazott korábban még nem ismertetett releváns információkat a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság [...] Főosztály [...] Osztály [...] Alosztály r. zászlósának 2012. július 18-án kelt jelentése sem.

B) A BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság az alábbi iratokat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság kapitányságvezetője 2012. augusztus 24-én kelt jelentésében a BRFK hivatalvezetőjét arról tájékoztatta, hogy a rendőri intézkedésre az N.-né Dr. E. K. önálló bírósági végrehajtó által küldött, [...] számú megkeresés alapján került sor.

Az intézkedés biztosítása érdekében előzetes helyszínmegtekintés céljából 13 óra 35 perckor érkezett meg az intézkedés foganatosításában résztvevő egység. Az egység az előjárónak jelentette, hogy ellenszegülés várható, és a helyszínen maradt. A biztosítás érdekében tett intézkedések a végrehajtási cselekmény 15 óra 00 percre tervezett megkezdésével folytatódtak.

A végrehajtó 2012. július 8-i keltezéssel kérte megkeresésében a végrehajtási cselekmény biztosítását. Helyszínre érkezéskor a korábbi tapasztalatoknak megfelelően kérte a megfelelő szintű biztosítást. Intézkedését bemutatkozással és az eljárási cselekmény tényének közlésével kezdte meg, majd az együttműködés hiánya, és tevékenységének akadályozása miatt kért rendőri segítséget a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.). 45. §-a alapján, illetőleg biztonsága érdekében, helyszíni egyeztetés alapján.

A helyszínmegtekintés céljából megjelent egység közölte a rendőri jelenlét okát a címnél tartózkodókkal, illetve az intézkedés tényleges megkezdésekor egy r. főhadnagy külön is közölte az intézkedés okát és célját. Az intézkedést 40 rendőr részvételével hajtották végre, a kerületi kapitányság állományából 8 fő, a Készenléti Rendőrség állományából 32 fő igénybe vételével. Az intézkedő rendőrök bevetési ruházatot viseltek.

A rendőrök felszólították a helyszínen tartózkodó személyeket, hogy a végrehajtási eljárás biztosítása érdekében tegyék szabaddá a bejárat előtti területet, és az eljárást akadályozó cselekményüket hagyják abba. Az intézkedést akadályozó személyeket tájékoztatták arról, hogy jogsértést követnek el, és figyelmeztették őket ellenszegülésük következményeire. Az aktivistákat egyértelműen tájékoztatták arról is, hogy végrehajtási eljárás van folyamatban. A felszólítás kihangosítás nélkül történt, mivel az a helyszín jellege miatt sürgősségtelenné lett volna.

A rendőrök azon személyeket vonták intézkedés alá, akik nem engedelmeskedtek a végrehajtási cselekmény biztonságos és eredményes lefolytatására irányuló felszólításnak. A felszólítás a folyosó szabaddá tételére, az ellenszegülés abbahagyására terjedt ki, illetve figyelmeztették az egybegyűlteket a törvényes következményekre is. A különböző felszólítások az aktivisták testi épségének megóvását is célozták. A végrehajtó eljárásának biztosítása jogalapjául pedig a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. §-a szolgált.

Az akadályok elhárításáról a közreműködés kérelmezője gondoskodott, a rendőrség a testi épség megóvása és az esetleges sérülések elkerülése érdekében működött közre, a felvételeken látható módon (pl.: flexeléskor a kihulló szikrákat eltakarták, a levágott vasrácsot biztonságosan leválasztották az aktivistákról).

A rendőrség az esetleges sérültek ellátása érdekében orvosi jelenlétről is gondoskodott. A személyes szabadságot korlátozó jelentésekben foglaltak szerint senki nem szenvedett sérülést. Volt, aki azt kiabálta, hogy eltörték a kezét, illetve volt, aki sérelmezte, hogy állítólag nemi szervéhez ért az intézkedő oldalán viselt pisztoly.

Büntetőeljárás a rendelkezésre álló adatok szerint nem indult az ügyben. Egy alkalommal történt hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének megelőzésére felszólítás a zárt ajtón keresztül, amely eredménnyel járt, és az aktivisták azonnal elálltak a cselekmény elkövetésére irányuló szándékuktól. Szabálysértési eljárás a rendőrkapitányság rendelkezésére álló adatok szerint 5 személlyel szemben indult, a panaszos azonban nem volt közöttük.

2) A rendőrkapitányság csatolta N.-né Dr. E. K. Végrehajtói Irodájának 2012. június 28-án kelt megkeresését, melyben a bírósági végrehajtó egy a Budapesti [...] és [...] Kerületi Bíróság által kiállított végrehajtható okirat alapján kérte az adós elleni végrehajtás lefolytatásához két fő rendőri segítség biztosítását. A megkeresés a lakáskiürítés időpontját megjelölte.

Az iratok között a Testülethez érkezett továbbá egy „Adatlap a végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködésről”, amelyen szerepel a végrehajtható okiratot kiállító bíróság megnevezése, a végrehajtható okirat száma, a végrehajtási eljárás ügyszáma, valamint a végrehajtó neve is.

3) 2012. július 7-én kelt jelentésében a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság [...] Osztály [...] Alosztály r. zászlósa beszámolt a kilakoltatás általa tapasztalt részleteiről. A r. zászlós részt vett az előzetes ellenőrzés lefolytatásában, amelyre azért volt szükség, mert a rendőrkapitányságnak tudomása volt róla, hogy a [...] otthonvédő szervezet meg fog jelenni a kilakoltatáson és azt passzívan vagy aktívan akadályozni fogja.

A r. zászlós a D. u. 9. szám 5. emeletén azt tapasztalta, hogy a kilakoltatás alatt álló lakás folyosója elé egy kb. 160. cm magas vasból készült korlátot emeltek, megakadályozva ezzel a folyosóra és közvetlenül az ajtó előtti térbe való bejutást. A lakásból egy [...] feliratú pólót viselő személy közölte a r. zászlóssal, hogy nagyjából 15-en vannak a lakásban, és passzívan ellen fognak állni a kilakoltatásnak. Az észlelteket a r. zászlós jelentette felettesének, és a helyszínen maradt a további intézkedések megtétele érdekében.

Időközben a kilakoltatással érintett lakás előtti folyosórészen dupla fémrácsot helyeztek fel az otthonvédők, akik a végrehajtó felszólítására nem voltak hajlandóak elhagyni a lakást, ezért a végrehajtó rendőri közreműködést kért a lakásban tartózkodó személyek eltávolítása érdekében. Az aktivisták a helyszínen tartózkodó r. főhadnagy felszólítására sem voltak hajlandóak elhagyni a lakást.

A főhadnagy figyelmeztette a lakásban lévőket, hogy esetlegesen megsérülhetnek a lakás előtt torlaszként emelt fémrácsok és az ajtó eltávolítása során, és felszólította őket, hogy saját érdekükben hagyják el a lakást, ennek azonban továbbra sem tettek eleget. Ezt követően a torlaszként emelt rácsokat a kilakoltatást kérő személy távolította el. A lakásba ezek után

sikerült bejutni, ahol felszólításra több személy elhagyta a lakást – ezért ők igazoltatásuk után szabadon távozhattak. A további intézkedéseket az aktívan vagy passzívan ellenálló személyekkel szemben a Készenléti Rendőrség állománya hajtotta végre. Az intézkedés során összesen 19 személy adatait kérték le a nyilvántartásokból, azonban a KIR-ben és a SIS-ben egyik személy sem szerepelt, illetve 7 személyt állított elő a Készenléti Rendőrség, akik közül 4 személyt a [...] Kerületi, 3-at pedig a [...] Kerületi Rendőrkapitányság előállítójában helyeztek el.

A lakásban tartózkodó S. L. -né rosszullette panaszkodott, valamint öngyilkossági szándékot hangoztatott a kilakoltatás miatt, ezért a korábban a helyszínre hívott mentő ápolója a [...] kórházba szállította. S. L.-né ellátást nem igényelt, kórházba történő szállításához pedig rendőri segítséget nem kértek. A lakásban tartózkodó személyek az ideiglenes rácsok kihelyezésekor vakolatot és festéket távolítottak el a falról, ami miatt értesítették Cs. L.-nét *(feltehetőleg a társasház gondnokát)*, aki elmondta, hogy a rongálási kárral kapcsolatban a későbbiekben fog nyilatkozni.

4) Az iratcsomag tartalmazott továbbá egy, a Terrorelhárítási Központ által a BRFK részére továbbított levelet, amely a „[...] akció holnap” címmel hívja fel a BRFK munkatársainak figyelmét a kilakoltatással szemben tervezett demonstrációra. A levél a [...] szervezet egyik aktivistájától származik, aki a 2012. július 17-én foganatosított kilakoltatás előzményeit ismerteti társaival, és felhívja őket a végrehajtással szembeni ellenállásra.

C) A Testület megtekintette továbbá a helyszínen készített videofelvételeket is.

1) A Készenléti Rendőrség egyik r. őrmestere 54 perc 34 másodperc hosszúságú felvételen rögzítette a helyszínen történt eseményeket. A videó elején a jelenlévők között szóváltás alakul ki. A végrehajtó bemutatkozik, és az adóst keresi. Az aktivisták hangosan követelik a végrehajtótól a végrehajtási lapot, aki továbbra is kitartóan keresi az adóst, jelezve, hogy csak neki köteles igazolni a végrehajtás jogalapját. Az aktivistáktól a végrehajtó hiába próbálja megtudni, pontosan kik ők, és milyen jogos érdekük fűződik a végrehajtás meghiúsításához.

Először 04 perc 45 másodpercnél hangzik el felszólítás a rendőrség részéről a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés megszüntetésére, ekkor a résztvevőket személyazonosságuk igazolására is felszólítják és figyelmeztetik magatartásuk lehetséges jogkövetkezményeire. A felvételen látható rendőrök egy része bevetési öltözetet visel, esetükben a sisakon tisztán olvashatóak az azonosító számok, a szolgálati egyenruhát viselő rendőrökön pedig szemmel láthatólag névkitűző, és azonosító számmal ellátott jelvény van.

A lakáson kívül tartózkodó személyeket folyamatosan kísérik le az épület elé. A rendőrök és az aktivisták között hosszas párbeszéd és vita alakul ki a rendőrök által közölt tájékoztatással kapcsolatosan, 11 perc 24 másodpercnél pedig egy férfi megkezdi a bejáratú ajtó előtti rács flexszel való eltávolítását. A rendőrök egy férfi folyamatos fizikai ellenállása közepette eltávolítják a belső rácsot, 21 perc 24 másodperctől pedig látszik a tűzgátló, amivel megpróbálták megakadályozni, hogy a kipattanó szikrák a rácsot folyamatosan fogó és azt lábával támasztó férfi testi épségében kárt tegyenek. 27 perc 00 másodpercnél egy nő, aki a barikádhoz láncolta magát, közli a rendőrrel, aki éppen a szomszédját próbálja a rácsról leválasztani, hogy „idefigyeljen, na, ha ezt a vackot még egyszer a lábam közé teszi – a pisztolyát...”, figyelmeztetését azonban nem fejezi be. 31 perc 34 másodpercnél ismételt elhangzik a rendőrök részéről, hogy aki az ajtó mellett áll, sérülésveszélynek van kitéve, ezért felszólítják az aktivistákat, hogy legyenek szívesek távozni. Az ajtó két oldalán álló rendőrök

és aktivisták között folyamatos a kommunikáció. Az ajtót 38 perc 50 másodpercnél távolítja el a zárszakértő, ekkor jól kivehető az álló kameraállvány. A helyszíni parancsnok, amint a lakásba megérkezik, általánosságban felszólítja a lakásban tartózkodó valamennyi személyt személyazonosságának igazolására. A panaszos először 41 perc 13 másodpercnél látható, amint a lakás tulajdonosa mellett a földön ül, ezt követően, 42 perc 54 másodpercnél – eleget téve a rendőri felszólításnak – elhagyja a lakást.

2) A Készenléti Rendőrség r. törzsőrmesterének 15 perc 26 másodperc hosszúságú felvételén két ruházatátvizsgálással egybekötött igazoltatás látható, amelyet a rendőrök már a kilakoltatás biztosításának végeztével, az érintett társasház előtt lévő parkolóban fogatosítottak. A felvétel kezdete 16 óra 2 perc, azonban a képsorokon a panaszos nem látható. Az intézkedés alá vont személyeket a felvétel végén a szolgálati gépjárműbe ültetik.

3) A Testület meghallgatta továbbá a Készenléti Rendőrség által az intézkedés napján 13 és 17 óra között rögzített rádióforgalmazás hanganyagát. A meghallgatott CD-lemez tartalma a rendőrség által megküldött iratok tartalmával egybevág – azon konkrétan a panaszos személyéhez kapcsolódó közlés nem hallható.

III.

A panaszos álláspontja szerint tehát a rendőrség a demonstráció során visszaélt hatalmával és megbotránkozást, riadalmat keltett másokban, illetőleg külön kifogást emelt a helyszínen lévő B. B.-vel szemben alkalmazott intézkedéssel kapcsolatban. A panaszos előadta továbbá, hogy a rendőrség hatósági erőszakot alkalmazott magánjogi ügyben, támogatva egy jogilag lezáratlan ügy erőszakos lezárását, panaszában a végrehajtó és a rendőrség egyetemleges felelősségének megállapítását kérte.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1.) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek tekintetében folytathatja le vizsgálatát.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

E rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. 92. §-ából következik továbbá, hogy a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett.

Nem vizsgálhatta a Testület ezért a panasz azon részét, amelyben a panaszos a helyszínen lévő B. B. megbilincselését kifogásolta, illetőleg az egész rendőri intézkedésre vonatkozó azon általános megjegyzését sem, miszerint a rendőrség visszaélt hatalmával és megbotránkozást, illetve riadalmat okozott másokban. A demonstráció egyéb résztvevőit érintő, de a panaszos által előadott sérelmek vonatkozásában a Testület megállapította, hogy a panaszt nem a jogosult terjesztette elő.

A Testület tehát a panasz ezen részével összefüggésben azt állapította meg, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő, így annak elbírálására a Testületnek nincs hatásköre.

2) A II. pontban ismertetett iratok tanúsága szerint a panaszossal szemben sem a Készenléti Rendőrség, sem pedig a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitánysága nem alkalmazott az Rtv. V. és VI. fejezetében kifejezetten nevesített intézkedést, illetve kényszerítő eszközt.

A Testület töretlen gyakorlata alapján azonban vizsgálatának körébe vonja azon rendőri cselekvéseket, amelyeket a rendőrök közhatalmi jogkörükben eljárva fogatosítanak valamely polgárral szemben, még akkor is, ha azokat az Rtv. kifejezetten nem nevesíti. A Testület megítélése szerint feltétlenül ilyen közhatalmi jellegű fellépésnek minősül az, hogy a panaszost az érintett ingatlan elhagyására szólították fel a rendőrök – függetlenül attól, hogy a jogsértő – vagy annak tartott – magatartás felszólítására való abbahagyást kifejezetten nem tartalmazzák az Rtv. kérdéses fejezetei.

Ezért tekintettel arra, hogy a panaszos saját előadása és a videofelvétel tanúsága szerint is a kilakoltatással érintett lakásban jelen volt, a Testületnek vizsgálnia kellett, hogy az őt a rendőrség jogszerűen szólította-e fel a lakás elhagyására.

A rendőrségi iratokból kitűnt, hogy a rendőri intézkedésre a N.-né Dr. E. K. önálló bírósági végrehajtó által küldött 0355.V.2594/2011/50 számú megkeresés alapján került sor. A végrehajtó megkeresésében a végrehajtási cselekmény biztosítását kérte. A kilakoltatás napján az eljárás lefolytatását a végrehajtó bemutatkozással és az eljárási cselekmény tényének közlésével kezdte meg, majd az együttműködés hiánya, és tevékenységének akadályozása miatt, valamint biztonságának megóvása érdekében kért rendőri segítséget a Vht. 45. §-a alapján. A végrehajtó eljárásának biztosítása jogalapjául a Szolgálati Szabályzat 37. §-a szolgált.

A BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság csatolta N.-né Dr. E. K. Végrehajtói Irodájának 2012. június 28-án kelt megkeresését, amelyben a bírósági végrehajtó egy, a Budapesti [...] és [...] Kerületi Bíróság által kiállított végrehajtható okirat alapján kérte az adós elleni végrehajtás lefolytatásához rendőri segítség biztosítását. A megkeresés a lakáskiürítés időpontját megjelölte. Ezen iratokon túlmenően a Testület rendelkezésére állt egy, a végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködésről kiállított adatlap, amelynek tartalma a rendőri jelentésekben hivatkozott adatokkal megegyezik.

A helyszínen történeteket nagy terjedelmű videofelvétel rögzítette, amely az intézkedés körülményeit illetően a Testülethez a rendőrségtől érkezett iratok tartalmát messzemenőig alátámasztotta. A felvételekből nyilvánvaló, hogy a helyszínen végrehajtási eljárás volt folyamatban – a helyszínen megjelent a végrehajtó, bemutatkozott, és közölte, hogy végrehajtási eljárás keretében a lakást ki kell ürítenie. Tekintettel arra, hogy tiltakozó aktivisták a kilakoltatással érintett lakás bejárata elé torlaszt emeltek, és azon a végrehajtót felszólítása ellenére sem voltak hajlandók átengedni, a helyszínparancsnok felszólította őket, hogy magatartásukkal ne akadályozzák a végrehajtó jogszerű eljárási cselekményének véghezvitelét.

A rendőrség bírósági végrehajtási eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 39. §-a rendelkezik. A jogszabályhely értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező. A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességeért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiak szerint egészíti ki. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszer-cselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszer-cselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszer-cselekményt. A rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt foganatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre.

Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszer-cselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. A rendőr szolgálati előjárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A Vht. alapvető rendelkezései között, az 5. §-ban az alábbiakat rögzíti. A bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett teljesítse a kötelezettségét. Az állami kényszer – a törvény keretei között – elsősorban az adós vagyoni jogait korlátozhatja, kivételesen az adós személyiségi jogait is érintheti. Az adós személye elleni kényszer-cselekményt – a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) intézkedése alapján – a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.” A 45. § értelmében továbbá: „Ellenszegülés esetén a végrehajtó közvetlenül a legközelebbi helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási

eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett. A végrehajtó a rendőrség közreműködését feltünteti a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvben.”

A Testület hatásköri szabályai értelmében a végrehajtás és a végrehajtói magatartás jogszerűségének a vizsgálatára nem jogosult, azt ugyanakkor kétséget kizáróan meg tudta állapítani, hogy a csatolt dokumentumok és az idézett rendelkezések a rendőrség oldalán közreműködési kötelezettséget teremtettek az aktivisták tevékenységének alapjául szolgáló végrehajtási eljárásban. A helyszínen a rendőrök a végrehajtó előzetes kérésének, illetve a helyettes végrehajtó kilakoltatás során adott instrukcióinak megfelelően voltak kötelesek a végrehajtás eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni.

A Testület utal továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, miszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület – elsősorban a helyszínen készült felvételek alapján kialakított – álláspontja szerint a helyszínen a végrehajtó megkeresésére megjelent rendőrök egyértelműen a közrendet veszélyeztető cselekményt tapasztaltak, amikor észlelték, hogy az aktivisták a végrehajtási eljárás megakadályozására törekedve barikáddal zárták ki a végrehajtót az ingatlanból, ezért a rendőrségnek kétséget kizárólag intézkedési kötelezettsége keletkezett.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében pedig a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerűen hatoltak be a magánlakásba. A rendőrök a Vht. 45. §-a által keletkeztetett közreműködési kötelezettségüket teljesítették, amikor tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg, amikor őt – társaival együtt – a lakás elhagyására szólították fel.

IV.

A Testület a panaszos által előadott, azonban egyéb személyeket érintő sérelmeket vizsgálva azt állapította meg, hogy azok tekintetében a panaszt nem a jogosult terjesztette elő. Az intézkedés jogalapját vizsgálva a Testület megállapította, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerűen hatoltak be a lakásba, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült az intézkedés során, amikor őt – társaival együtt – a lakás elhagyására szólították fel.

Mindezek alapján a testület az Rtv. 93. § (2) bekezdésének megfelelően, a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2013. május 29.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET